

Bestil Genetiske analyser i ny Webbutik

SEGES har i samarbejde med VikingDanmark, VikingGenetics og GenoScan A/S lanceret en ny webbutik til bestilling af:

- Genomiske test
- Forældreskabsbestemmelse
- Arvelige sygdomme og andre genetiske analyser

I Webbutikken kan du nemt og hurtigt bestille test, TSU-rør til udtagning af vævsprøver, få overblik over bestillinger, se status på analyserne og meget mere.

Alle besætningsejere af malke- og kødkvæg kan selv bestille genetiske analyser i den nye Webbutik via DMS Dyreregistrering, Webdyr og Webdyr Plus.

Til malkekvæg kan du bestille genomisk test og få besked om mange forskellige arvelige sygdomme, som BLAD, CVM, Brahyspina. Der kan også bestilles analyser for polled, farve m.m. Til kødkvæg kan du også bestille en del analyser bl.a. forældreskabsbestemmelse, Polled, Bulldog, Hypotrichosis, m.fl.

Bestil den genetiske analyse inden indsendelse af væv til laboratoriet. Vi bestiller også gerne for dig mod et mindre bestillingsgebyr.

Har du andre spørgsmål eller brug for hjælp til bestilling, så kan du kontakte SEGES Kundecenter på tlf. 7015 5015, eller e-mail: Kundecenter@seges.dk.

Bestilling af TSU rør kan bestilles samtidig med analysen. Mangler du ekstra TSU-rør til udtagning af vævsprøver eller er de bestilte TSU-rør ikke kommet frem med posten, kan du kontakte VikingDanmark på tlf. 8728 2000.

Sådan finder du Webbutikken

I Webdyr og Webdyr Plus finder du Webbutikken under Øvrige links. I DMS Dyreregistrering finder du Webbutikken på "Dagligt overblik". Det er på samme side, hvor du har adgang til bestilling af øremærker.

Så er du fremme ved Webbutikken, hvor du først skal vælge, om du vil bestille genetiske analyser til malkekvæg eller til kødkvæg.

The screenshot shows a web page titled "Genetiske Analyser". On the left is a navigation menu with options: FORSIDE, ANALYSER, MINE ORDRE, VILKÅR, and ADMIN. The main content area is titled "VELKOMMEN TIL BESTILLING AF GENETISKE ANALYSER." and contains introductory text about ordering and a contact number (7015 5015). Below the text are three image-based buttons: "Malkekvæg - analyser" (with a black and white cow), "Kødkvæg - analyser" (with two brown cows), and "Mine ordrer" (with a landscape image). Each button has a short description of the service.

Hvornår er analysen færdig?

Følg din analyse under "Mine Ordre". Her kan du se, hvor langt analysen er nået. Der kan f.eks. stå "afventer prøve", "i gang", "ikke brugbar" eller "afsluttet".

Helt specielt i forhold til forældreskabsbestemmelse skal du være opmærksom på, at analyserne kan være afsluttet uden, at forældreskabet kan bestemmes, hvis der mangler væv på en eller begge forældre eller disse bliver analyseret senere end afkommet.

Resultat i DMS Dyreregistrering eller Webdyr Plus

Resultater af genetiske analyser finder du i DMS Dyreregistrering eller på udskrifterne stamtavle og id-kort i Webdyr Plus. Vær dog opmærksom på, at det i opstartsperioden ikke gælder alle arvelige sygdomme. Evt. nye arvelige sygdomme vises heller ikke straks i DMS Dyreregistrering eller Webdyr Plus.

Det er ikke muligt at se resultater af analyserne på udskrifter i Webdyr. Her kontaktes Kundecenter for udskrivning af stamtavler eller id-kort.

Al henvendelse til SEGES Kundecenter fremover

VikingDanmark, VikingGenetics, GenoSkan A/S og SEGES har besluttet at samle kundeservice for besætningsejerne hos SEGES, når det drejer sig om Genetiske analyser. Vi vil samle viden og erfaring omkring genetiske analyser, så alle rådgivere, inseminører, besætningsejere m.fl. kan få nytte af det.

Derfor udfører Laboratoriet GenoSkan A/S fremover alene de genetiske analyser. Der er ikke længere nogen kundeservice mht. analysens resultat m.m.

Det samme gælder for VikingDanmark og VikingGenetics, som tidligere var behjælpelig med rettelser af forkert afstamning eller lignende.

Hvis der er problemer med den indsendte vævsprøve, skriver vi til dig på den e-mail, som du har oplyst ved bestillingen af den genetiske analyse.

www.landbrugsinfo.dk/genetiskeanalyser

Vær' opmærksom, når du skal bestille en forældreskabsbestemmelse på en kalv!

Anders Fogh og Ann Sørensen, SEGES

I 2017 har vi ændret analysemetoden, som vi bruger til forældreskabsbestemmelse fra at bruge DNA-mikrosatellit- til at bruge SNP (udtales SNIP). Det betyder blot, at vi bruger en nyere, billigere og mere sikker metode. Desværre medfører det også, at vi i en overgangsperiode mangler SNP-oplysninger på dyr/forældre, som ikke er analyseret med den nye metode.

Rent praktisk betyder det, at du skal være speciel opmærksom, når du bestiller forældreskabsbestemmelse på en kalv, hvor du forventer, at far og/eller mor ikke behøver at blive testet igen, fordi de eksempelvis er insemineringstyre, tidligere stambogsførte foldtyre eller der tidligere er indsendt væv eller blod til GenoSkan.

MEN - Der skal være SNP-analyse på begge forældre, for at vi kan bekræfte forældreskabet

Tidligere analyserede danske dyr/forældre

For de fleste danske dyr/forældre, der tidligere har været en del af en forældreskabsbestemmelse, eksempelvis stambogsførte tyre, er der materiale (væv eller blod) på GenoSkan. I dette tilfælde skal materialet blot analyseres igen med den nye SNP-metode. Den omkostning tilfalder den første, som bestiller en forældreskabsbestemmelse, der involverer dyret, også selvom der er tale om eksempelvis en insemineringstyre.

For dyr/forældre, der er analyseret for mere end **5 år** siden, kan GenoSkan ikke garantere, at der findes materiale på laboratoriet. MEN i de fleste tilfælde findes materialet. Vi har endnu ikke oplevet andet. Det er derfor **vigtigt**, at du beholder **"fluebenet"** ud for den givne forælder i bestillingsbilledet for, at materialet bliver analyseret med den nye SNP-metode. Hvis der bestilles TSU-rør, bliver de sendt ud til alle de dyr i bestilling, hvor der ifølge visningen på skærmen ikke er væv eller sæd på laboratoriet. Hvis du får tilsendt et TSU-rør til en forælder, hvor der allerede findes væv inde på, kan du gemme TSU-røret til senere brug.

Udenlandske fædre eller mødre

For udenlandske forældre er status i februar 2018, at der yderst sjældent er SNP-oplysninger. Normalt har vi kun DNA-mikrosatellit oplysninger fra udlandet, som vi har modtaget sammen med stamtavlen i forbindelse med importen af sæd eller dyret selv. Samtidig har vi ikke mulighed for at lave en SNP, da der som oftest ikke er vævsprøve eller sædstrå til rådighed på GenoSkan.

Det betyder, at når du bestiller en forældreskabsbestemmelse på et dyr, hvor den ene eller begge forældre er udenlandske, har du 2 muligheder:

1. Hvis faderen er sædimport, sendes sædstrå til GenoSkan, som laver en SNP-analyse.
2. Bestem forældreskab vha. den tidligere DNA-mikrosatellit metode for dyret og forældre.

Det du rent praktisk gør er:

Kontakt SEGES-kundecenter på tlf. 7015 5015 eller e-mail Kundecenter@seg.es.dk og bestil DNA-forældreskab.

Den første mulighed er langt at foretrække, fordi det vil give en hurtigere overgang til det nye SNP-analysemetoder, men den anden mulighed kan desværre være den eneste mulighed – eksempelvis hvis der ikke er mere sæd til rådighed efter faderen, moderen er afgået eller det er ET-kalve, som er født ud af importerede embryoner.

Hvis du kommer i tvivl med bestillingen eller senere i processen, så ring til SEGES-kundecenter.

Hvornår kan jeg forvente svar på min analyse?

Der vil gå tid fra vævsprøven er bestilt til svaret foreligger, som der også gjorde ved den tidligere analysemetode! Hvis du ikke har TSU-rør til udtagning af væv liggende, kan det tage en uges tid før du modtager dem med posten. Der går ofte et tilsvarende antal dage før GenoSkan modtager de udtagne prøver, som du har indsender. For at sikre en rationel arbejdsgang på GenoSkan tager det 10 dage før analysen er færdig og resultaterne er overført til Kvægdatabasen. Kort tid efter analyseresultatet er færdigt og overført, bliver forældreskabet bekræftet eller afvist i en ugentlig kørsel på SEGES. Det er ikke længere GenoSkan, men SEGES via en ny Afstammingsdatabase i kvægdatabasen, som bekræfter forældreskabet, Samlet kan der f.eks. gå op til 30 dage fra forældreskabet er bestilt til du kan se resultatet i DMS, eller på udskrifterne Stamtavlen eller Id-kort i WebdyrPlus. Hvis du ikke har adgang til DMS eller WebdyrPlus, kan du bestille udskrifterne i SEGES kundecenter på tlf. 70155015 eller e-mail Kundecenter@seg.es.dk.

Læs og se også:

Læs artiklen "Bestil Genetiske analyser i ny Webbutik" og se video på Dansk Kødkvægs hjemmeside - www.danskkoedkvaeg.dk eller www.landbrugsinfo.dk/genetiskeanalyser